

خط‌خطی‌های خلاقانه

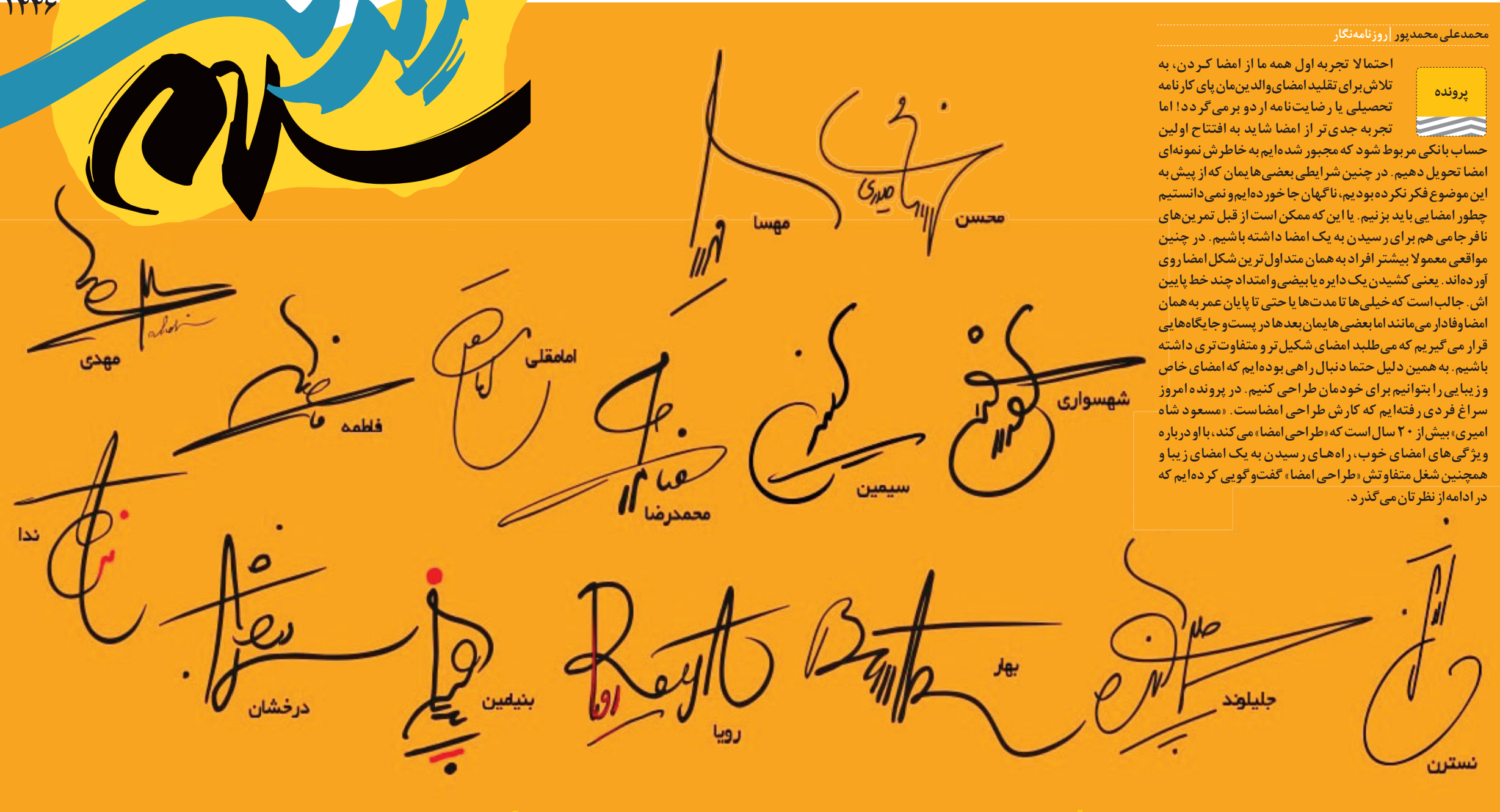
یک طراح امضا در گفت‌وگو با ما درباره اهمیت «امضا»، تکنیک‌های طراحی امضا و شغل متفاوتش می‌گوید

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

دوشنبه ۲۹ مهر ۱۳۹۸
۲۲ صفر ۱۴۴۱ • ۲۱ اکتبر ۲۰۱۹
شماره ۲۰۲۲۵

۱۴۴۶

محمدعلی محمدپور | روزنامه‌نگار

پرونده

احتمالا تجربه اول همه ما از امضا کردن، به تلاش برای تقلید امضای والدین مان پای کارنامه تحصیلی یا رضایت‌نامه اردو برمی‌گردد! اما تجربه جدی‌تر از امضا شاید به افتتاح اولین حساب بانکی مربوط شود که مجبور شده‌ایم به خاطرش نمونه‌ای امضا تحویل دهیم. در چنین شرایطی بعضی‌ها پیمان که از پیش به این موضوع فکر نکرده بودیم، ناگهان جا خورده‌ایم و نمی‌دانستیم چطور امضایی باید بنویسیم. یا این که ممکن است از قبل تمرین‌های ناآرامی هم برای رسیدن به یک امضا داشته باشیم. در چنین مواقعی معمولاً بیشتر افراد به همان متداول‌ترین شکل امضای روی آورده‌اند. یعنی کشیدن یک دایره یا بیضی و امتداد چند خط پایین‌اش. جالب است که خیلی‌ها تا مدت‌ها یا حتی تا پایان عمر به همان امضا وفادار می‌مانند اما بعضی‌ها پیمان بعد‌ها در پست و جایگاه‌هایی قرار می‌گیریم که می‌تواند امضای تشکیل‌تر و متفاوت‌تری داشته باشیم. به همین دلیل حتماً دنبال راهی بوده‌ایم که امضای خاص و زیبایی را بتوانیم برای خودمان طراحی کنیم. در پرونده امروز سراغ فردی رفته‌ایم که کارش طراحی امضا است. «مسعود شاه امیری»، بیش از ۲۰ سال است که «طراحی امضا» می‌کند، با او درباره ویژگی‌های امضای خوب، راه‌های رسیدن به یک امضای زیبا و همچنین شغل متفاوتش «طراحی امضا»، گفت‌وگویی کرده‌ایم که در ادامه‌اش نظر تان می‌گذرد.

سرمایه شغل من ابتکار است

یکی از اولین سوال‌هایی که به ذهن مان می‌آید، این است که اوضاع کسب و کار طراحی امضا این روزها چگونه است؟ «شاه‌امیری» توضیح می‌دهد که برای طراحی هر امضا ۹۵ هزار تومان دریافت می‌کند و دو نمونه امضا به همراه ویدئوی آموزش نحوه کشیدن آن امضاها را تحویل می‌دهد. او درباره شرایط کاری‌اش می‌گوید: «این روزها شرایط اقتصادی برای خیلی‌ها از شغل‌ها و افراد بد است و در این سال‌ها مشتری‌های من هم کمتر شده‌اند. متوسط زمانی که برای طراحی و تحویل هر امضا صرف می‌کنم حدود چهار تا ۱۰ روز است که کار را به نحوی انجام می‌دهم که هم‌روی کار مشتری وقت گذاشته باشم هم صاحب امضا زیادی معطل نشود. البته مواردی هم هست که شخص از امضای خاصی نیست و برای اصلاح کار ممکن است تحویل نهایی وقت بیشتری ببرد. در کل شغل من به گونه‌ای است که حتی برای مدتی ممکن است درآمد صفر شود. به خصوص این روزها که من دونفر را برای پاسخ‌گویی به سفارش‌دهنده‌ها و آماده‌سازی عکس و فیلم امضا استخدام کرده‌ام بنابراین تقریباً نیمی از درآمد خودم را برای پرداخت دستمزد آن‌ها باید صرف کنم. البته من به طراحی امضا به عنوان شغل نگاه نمی‌کنم. در اصل شغل‌های دیگری دارم. اما خوبی‌اش این است که به خودی خود خیلی نیاز به سرمایه ندارد. سرمایه اصلی این کار «ابتکار» است. مواد مصرفی هم روان‌نویس است و کاغذ و عکاسی کردن».

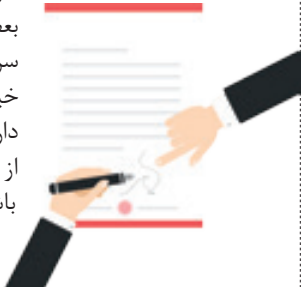
داشتن سلیقه، اصلی‌ترین تکنیک طراحی امضا است

هر کاری طبیعتاً تکنیک‌ها و روش‌های خاص خودش را دارد. از «شاه‌امیری» می‌خواهم تکنیک‌هایی را که یک نفر باید به کار ببرد تا امضای خوبی داشته باشد برای ما شرح بدهد که او در جواب می‌گوید: «افرادی که هنرمند هستند و در زمینه‌های خاصی فعالیت می‌کنند در واقع آن سبک را در هیچ دانشگاهی فرانگرفته‌اند بلکه توانایی و ابتکارش را داشته‌اند که بتوانند آن سبک را ارائه بدهند.

امضا کردن را هم در هیچ آموزشگاه یا دانشگاهی آموزش نمی‌دهند که یک امضا چه مشخصاتی باید داشته باشد. مثلاً شبیه هنر خطاطی نیست که یک سری نکات آموزشی خاص داشته باشد، بشود فراگرفت. چیزی که من رویش کار می‌کنم استفاده از حروف نام شخص و بازی کردن با شکل حروف است. معمولاً از خطوط ساده استفاده می‌کنم که برای شخصی که امضای او خواهد یاد بگیرد دشوار

ویژگی‌های یک امضای خوب به کار بردش برمی‌گردد

در میان امضاها گوناگونی که هر روزه می‌بینیم و سر و کار داریم حتماً بعضی امضاها هستند که بیشتر نظرمان را جلب می‌کنند و توی دلمان سلیقه صاحب امضا را تحسین می‌کنیم. از «شاه‌امیری» که سال‌هاست زندگی‌اش با امضاها گوناگون عجین شده است درباره ویژگی‌های یک امضای خوب می‌پرسیم که می‌گوید: «کاملاً سلیقه‌ای است. امضا به طور کلی هم به شخصیت افراد می‌تواند ربط پیدا کند هم به شغل و جایگاهی که در جامعه دارند. بعضی‌ها به دلیل شغلی که دارند روزه باید سند‌های خیلی مهمی را امضا کنند و به هر صورت جایگاه مالی و مدیریتی دارند که جعل شدن امضایشان می‌تواند آن‌ها و جایگاه‌شان را به خطر بیندازد. چنین اشخاصی معمولاً امضای پیچیده‌ای می‌خواهند. اما عده‌ای هم هستند که زمینه کارشان هنر است. عکاس، نقاش، نویسنده یا... که باید امضای خودشان را پای کارشان بگذارند، برای این گروه شاید زیبایی از همه چیز مهم‌تر باشد. بعضی دیگر هم مثلاً کارمند بانک هستند که در روز تعداد زیادی رسید و سربرگ را باید امضا کنند. این افراد نیازمند به امضایی سریع هستند که خیلی وقت‌شان را نگیرد و پیچیده هم نباشد همچنین چون شغل دولتی دارند برایشان مهم است که زبان نگارش امضایشان فارسی باشد. عده‌ای از مدیران دوست دارند امضایشان سنگینی و ساختار محکمی داشته باشد و شخصیت مدیریتی از آن‌ها به نمایش بگذارد. در کل خواسته افراد از امضاها خیلی متفاوت است».

امضای جعل ناپذیر نداریم

معمولاً در زمان امضای چک یا خودمان فکر می‌کنیم امضای ما نباید به راحتی قابل جعل باشد. این وسواس درباره آدم‌هایی که مجبورند اسناد مهمی را امضا کنند بیشتر هم می‌شود. از «شاه‌امیری» درباره راه‌های ضد جعل کردن امضا می‌پرسیم که با پاسخ‌اش خیال‌مان را راحت می‌کند و توضیح می‌دهد: «بینید به اعتقاد من امضای غیر قابل جعل نداریم. سخت‌ترین و پیچیده‌ترین امضاها هم توسط افرادی که خبره جعل باشند، قابل جعل و تقلید کردن است. طبیعتاً شخصی هم که در پی جعل امضای ما باشد می‌تواند از شخص خبره برای جعل امضای ما کمک می‌گیرد. در کل وسواس برای کم کردن احتمال جعل، امری طبیعی است اما باید این را هم در نظر بگیریم که تمام امضاها قابل جعل هستند. البته ممکن است تشخیص جعلی یا اصلی بودن با شگردهای کارآگاهی و پلیسی امکان‌پذیر باشد اما می‌خواهم بگویم خیلی هم نباید همه چیز امضا را در شاخص ضد جعل بودن خلاصه کرد».

امضا معرف آدم‌هاست

زشت و زیبا بودن یا پیچیده و ساده بودن امضا برای آدم‌های مختلف، فرق دارد. ممکن است خیلی‌ها به شکل امضای خودشان اهمیتی ندهند اما در مقابل عده‌ای هم هستند که روی آن حساس‌اند. این طراح امضا درباره نیاز به امضای تشکیل‌این گونه توضیح می‌دهد: «به نظر من یک نیاز واقعی وجود دارد. مثل لباس پوشیدن که سعی می‌کنیم لباس خوب بپوشیم، یا در کلام دقت می‌کنیم از کلمات خوبی استفاده کنیم یا سعی می‌کنیم باز ندان کلن خوشبو باشیم. به نظر من امضا هم مرتبط با شخصیت می‌شود. آدم خیلی جاها ممکن است خودش نباشد ولی امضایش هست و معرف اوست. در این بیست و اندی سال که در این کار هستم، سعی می‌کنم این فرهنگ‌سازی را درباره پدیده امضا ایجاد کنم. امضای زیبا مهم است. مثلاً خیلی‌ها یک دایره، بیضی یا مثلث یا یک سین را که به سمت بالا کشیده و چرخانده شده است به عنوان امضا استفاده می‌کنند. این که خیلی‌ها این امضای می‌کنند هم برمی‌گردد به اولین باری که به امضا نیاز پیدا کرده‌اند. مثلاً وقتی که برای اولین بار می‌خواهند فرم بانکی را امضا کنند. فوری این امضای ساده را می‌کشند و فکر می‌کنند اجباری وجود دارد که تا آخر عمر همان را باید ادامه دهند. در حالی که از نظر قانونی هم می‌شود رفت بانک و آن را تغییر داد. به نظر من افرادی که شخصیت مهمی دارند و متخصص بزرگی هستند اجازه ندارند از این امضاها معمولی استفاده کنند».

اطلاعات لازم برای طراحی یک

امضای جذاب

از آن جایی که امضای هر شخص معرف اوست و باید حتماً با سلیقه‌اش هماهنگ باشد، حالا این سوال پیش می‌آید که برای طراحی امضا چه سوالاتی از سفارش‌دهنده امضا دریافت می‌شود که امضا تا حد زیادی با سلیقه او جور در بیاید؟ «شاه‌امیری» در این باره می‌گوید: «ما داخل وب سایت یک پرسش‌نامه داریم. اطلاعات اولیه‌ای مانند نام و نام خانوادگی، سن، شغل، شهر و... را می‌پرسیم. سپس از سفارش‌دهنده پرسیده می‌شود که آیا دوست دارد نامش در امضا گویا باشد یا خیر؟ چون بعضی خیلی برایشان اهمیت دارد که نام‌شان در امضا آورده شود. همچنین این که آیا دوست دارد نام کوچکش فقط در امضا بیاید یا نام خانوادگی یا هر دو؟ آیا می‌خواهد زبان نگارش اسم فارسی باشد یا انگلیسی یا تلفیقی از هر دو؟ یا این که امضا چقدر پیچیده باشد و در آن از خطوط شکسته بیشتر استفاده شود یا منحنی؟ بدین ترتیب به نوعی با سلیقه شخص آشنا می‌شویم. در یک سوال دیگر هم مورد مصرف امضا را که می‌خواهند برای موارد تجاری، اداری یا هنری استفاده کنند هم سوال می‌کنیم. در پایان هم یک قسمت گذاشته‌ایم که هر توضیح بیشتری نیاز است به ما بگوید. بدین ترتیب سعی می‌کنیم امضا به بیشترین حد ممکن به آن‌چه مشتری می‌خواهد نزدیک شود».

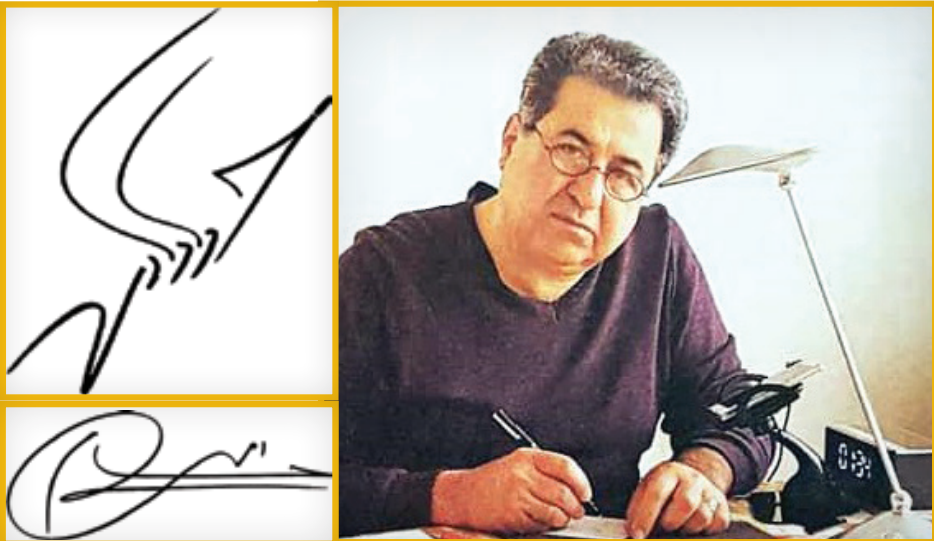

داستان ورود «شاه‌امیری» به این شغل متفاوت!

وقتی اسناد را نگاه می‌کردم متوجه شدم ۷۰ درصد امضاها شبیه هم هستند. امضای متداولی که ما بهش می‌گوییم امضای بادکنکی. همین موضوع باعث شد که دست به کار شوم و سعی کنم امضاها متنوع‌تری طراحی کنم. البته پیش‌زمینه ورود به این حرفه از همان بچگی در من وجود داشته است. مثلاً وقتی دوم راهنمایی بودم ما یک روز نامه دیواری درست کرده بودیم که در قسمت مشخصات با قلم متفاوت و جذابی کار شده بود روزنامه دیواری ما آن سال به دلیل خلاقیت‌اش مقام آورد و همین باعث تشویق من برای ورود به این عرصه شد».

داستان ورود هر کدام از ما به شغل‌ها و حرفه‌های مختلفی که در پیش می‌گیریم می‌تواند جذاب و متفاوت باشد. داستان ورود این طراح امضا هم به حرفه‌اش جالب و شنیدنی است.

او قصه ورودش به حرفه طراحی امضا را این گونه روایت می‌کند: «شاید همه چیز به روزی برگردد که برای کاری به دفتر اسناد مراجعه کردم. آن روز به دلیل دنبال شماره سندی بودم و باید کل بایگانی اسناد دفتر خانه را جست‌وجو می‌کردم. آن جایک کارمند در اختیار من گذاشتند و البته گفتند که باید حقوق یک روزش را به او بدهم.

امیر حسام